

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.91.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8230 Pani Posłanki Jolanty Niezgodzkiej w sprawie oskładkowania wynagrodzeń członków Rady Polityki Pieniężnej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na mocy art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim¹, w skład Rady Polityki Pieniężnej wchodzi Przewodniczący Rady, którym jest Prezes NBP oraz 9 członków powołanych w równej liczbie przez Prezydenta RP, Sejm i Senat, spośród specjalistów z zakresu finansów na 6 letnią kadencję. Zgodnie z ustawą o NBP, członkom RPP przysługuje wynagrodzenie. Trzeba podkreślić, że przepisy ustawy o NBP nie określają statusu prawnego członków RPP.

Bycie członkiem rady polityki pieniężnej nie jest wymienione w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych² jako tytuł do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Co więcej, ustawa o NBP nie zawiera żadnych zapisów, z których wynikałoby, że osoby te podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 2 Kodeksu pracy³ pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Z powołaniem rozumianym jako czynność prawna, stanowiąca podstawę nawiązania stosunku pracy na określonym stanowisku z osobą, która wyraziła na to zgodę, mamy do czynienia tylko w przypadkach określonych w odrębnych przepisach (art. 68 § 1 k.p.). Przepis art. 68 § 1 k.p. nie stanowi bowiem samoistnej podstawy nawiązania stosunku pracy na podstawie powołania.

Przepisy odrębne powinny przewidywać powołanie jako podstawę nawiązania stosunku pracy. Wówczas powołanie jest czynnością wywołującą podwójny skutek: nawiązanie stosunku pracy i nadanie osobie powołanej praw i obowiązków związanych z piastowaniem określonego stanowiska lub wykonywaniem funkcji.

W przypadku powołania rozumianego wyłącznie jako powierzenie danej osobie wykonywania funkcji (bez nawiązania z nią stosunku pracy), praca na danym stanowisku lub pełnienie określonej funkcji przez osobę powołaną może być wykonywana w ramach stosunku cywilnoprawnego np. na podstawie umowy zlecenia lub na podstawie stosunku pracy/umowy o pracę (w tym kontekście por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2009 r., II PK 95/09, OSNP z 2011, nr 1-2, poz. 6, w którym Sąd orzekł, iż powołanie członków Krajowej Rady

¹ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. z 2022 r. poz. 2025) zwana dalej ustawą o NBP

² ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 498, ze zm.) zwana dalej ustawą systemową

³ ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. o Kodeksie pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277) zwana dalej k.p.

Radiofonii i Telewizji na podstawie art. 7 ustawy o Radiofonii i Telewizji nie prowadzi do nawiązania z nimi stosunku pracy na podstawie powołania, o którym mowa w art. 68 k.p.).

Ponadto w myśl art. 70 § 1 k.p., pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym momencie - niezwłocznie lub w określonym terminie - odwołany ze stanowiska przez organ, który go powołał. Dotyczy to również pracownika, który na podstawie przepisów szczególnych został powołany na stanowisko na czas określony. Natomiast art. 13 ust. 5 ustawy o NBP wskazuje przypadki odwołania członka Rady. Oznaczałoby to, że przepis w art. 13 ustawy o NBP przewidujący powołanie członka Rady Polityki Pieniężnej nie stanowi podstawy prawnej nawiązania z nim stosunku pracy na podstawie powołania.

Natomiast na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych⁴, wynagrodzenie członka Rady Polityki Pieniężnej z tytułu pełnienia funkcji w tym organie stanowi przychód z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 13 pkt 7 ustawy PIT. Do tego źródła kwalifikowane są przychody otrzymane przez osoby fizyczne, niezależnie od sposobu ich powołania, należące do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych.

Rada Polityki Pieniężnej mieści się w pojęciu organu stanowiącego osób prawnych, gdyż jest organem decyzyjnym Narodowego Banku Polskiego. W odniesieniu do wypłacanego wynagrodzenia Narodowy Bank Polski pełni funkcję płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, zgodnie z art. 41 ust. 1 i ust. 4 ustawy PIT.

Biorąc pod uwagę powyższe, członkowie RPP również nie mogą podlegać ubezpieczeniom społecznym jako pracownicy na mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej.

Mimo tego, iż członkowie RPP to 9 osób, istotnym jest, by wszystkie osoby aktywne zawodowo były objęte ubezpieczeniami społecznymi, a co z tym związane mogły korzystać ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych krótkoterminowych, jak i z możliwości nabywania prawa do świadczeń emerytalno - rentowych.

W tym kontekście trzeba wziąć też pod uwagę szczególną sytuację członków Rady Polityki Pieniężnej. Prezes NBP nie może być traktowany jako zwierzchnik służbowy względem członków RPP, zaś oni sami formalnie nie są pracownikami NBP, a Prezes nie jest ich pracodawcą w rozumieniu Kodeksu pracy. W wykonywaniu swojej funkcji członkowie RPP działają w oparciu o zasadę bezstronności i nie mogą być zależni do wpływów innych organów (instytucji) czy też osób trzecich, czego potwierdzeniem staje się uwzględnienie treści art. 13 ust. 4-5 oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o NBP.

Trzeba zauważyć, że cechy zatrudnienia niepracowniczego, pozbawionego cechy podporządkowania co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy ma zatrudnienie absolutnej większości osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, wymienionych w ustawie o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Jednak w praktyce wszystkie te osoby - z wyjątkiem Prezydenta - traktuje się jak pracowników i zgłasza z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych. Ten sam problem zachodzi w przypadku osób, o których mowa w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że jest to dopuszczalne, ponieważ - ze względu na konstytucyjną gwarancję praw pracowniczych, które przysługują wszystkim zatrudnionym - można osoby te traktować jak pracowników w zakresie uprawnień

⁴ ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 163) zwana dalej ustawą PIT

pracowniczych, w tym prawa do zabezpieczenia społecznego. Jest to więc kwestia pewnej praktyki, która ukształtowała się inaczej w odniesieniu do osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, a inaczej w stosunku do członków RPP.

Sposoby możliwego rozwiązania sytuacji członków Rady Polityki Pieniężnej są obecnie przedmiotem wnikliwych analiz. Modyfikacja przepisów w tym zakresie pociąga za sobą konieczność szerszej zmiany, która rozstrzygnęłaby problematyczne kwestie zarówno w zakresie prawa pracy, jak i prawa ubezpieczeń społecznych, dotyczące wszystkich wspomnianych osób.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/